

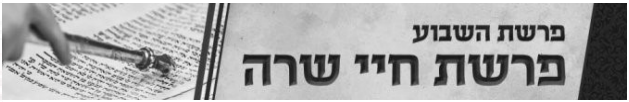

צ'ון תורני שכונ'י

בעזה"י אגדה של תורה

גליון 678

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

מויתור לא מפסידים!

ענוה וויתור ראוי לנו ללמוד מאליעזר עבד אברהם. בכל הפרשה לא מוזכר שמו אפילו פעם אחת. רק עבד. "ויאמר העבד", "ויקח העבד", הוא לא מוכן להיפרד מהתואר הזה, הוא ידע שזה מה שמביא לו את כל הברכה בחיים. כל כך הרבה קושיות היו לו על אברהם אדונו והוא משליך הכל, יוצא למלא את שליחות רבו בכל כך הרבה ביטול והכנעה. הרי אליעזר כל כך רצה את יצחק לחתן לבתו ומקבל תשובה כל כך מעליבה ופוגענית, "אתה ארור ואני ברוך ואין ארור נדבק בברוך". בכל אופן אליעזר שותק ומקבל זאת בהכנעה והולך במסירות, בנאמנות ובהתאמצות להביא כלה ליצחק.

דרשו חז"ל על הפסוק "בן יכבד אב ועבד אדוניו", עבד אדוניו זה אליעזר לאברהם, שעשה כל רצונו של אדוניו והיה מכבדו. כשאדם שותק, כשמתעוררות אצלו קושיות על השם יתברך ועל הצדיקים והוא מתחזק בתמימות ובאמונה שלמה, הוא זוכה לקבל תשובות. הוא זוכה למתנות. אליעזר עבד אברהם הופך מארור לברוך בזכות שהבליג. בזכות ששמע וספג בזיונות קשים, הרכין את ראשו ויצא למלא שליחותו. כמה אפשר ללמוד ממנו. וכבר נאמר "יפה שיחתם של עבדי אבות מתורתם של בנים". וויתור. אחד הסודות הגדולים של החיים. מי שנלחם, מי שרוצה תמיד לנצח, להגיד את המילה האחרונה, הוא מפסיד. הוא רחוק כל כך מה'. במלחמה אין מנצחים. במלחמה כולם מפסידים. אבל מי שמוותר בסופו של דבר רק מרוויח. שנאמר "ויאמר בא ברוך ה' ". א"ר יוסי ב"ר דוסא הוא אליעזר ועל ידי ששרת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לכלל ברוך.

פנתח האה

"ויאמר בוא ברוך ה' למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים" לבן רואה את הנום והצמידים שנתן אליעזר לרבקה ומבין שיש לו עסק עם אדם עשיר. הוא מחליט להוציא ממנו כמה שיותר... אלא שהוא רואה שאליעזר אינו ממחר להיכנס לבית, כי יש שם עבודה זרה. מיד הוא מודיע לאליעזר: "למה תעמד בחוץ ואנכי פניתי הבית", אומר רש"י: "מעבודה זרה". אומר הר"ק מקוצק זע"א: איזה אדם שפל ועלוב הוא לבן. הוא משליך את האלהים שלו בשביל כסף וזהב... הוסיף הרבי מקוצק ואמר: עד שאנו לועגים ובזים ללבן על מעשיו, מה איתנו? וכי אנו, להבדיל אלף אלפי הבדלות, לא זורקים את אלקינו עבור כסף? אנו רצים בתפילה, מפסידים קדישים, כדי להגיע לעבודה בזמן; מוותרים על שיעור תורה כדי להרוויח באותו זמן כמה שקלים. מילא לבן זרק את האלהים שלו, כי האלהים שלו היה בול עץ חסר ערך, ומה כבר יוכל להועיל לו? התמיהה הגדולה היא עלינו, כיצד אנו מעזים לזרוק את האלקים שלנו עבור כסף, הרי כל הכסף – שלו הוא, "לי הכסף ולי הזהב נאם ה'" (חגי ב) הוא זה שנותן לנו את הכסף! מי שעוזב את האלקים בשביל כסף, סופו שגם יפסיד את הכסף, וכך יישאר בלי אלוהים וכלי כסף. אך מי שעוזב את הכסף בשביל אלוהים, אלוהים ידאג לו שלא יפסיד את הכסף, וכך הוא יישאר עם אלוהים ועם הכסף. היה פעם כומר שראה את ביתו עולה בלהבות, וכמעט פרחה נשמתו מרוב צער. לימים, נשרף ביתו של רב גדול. ראה הכומר את הרב עומד מן הצד שלו ורגוע. תמה הכומר באזני הרב: "איך אתה מצליח לשמר על שלוה ועל קור רוח?" השיב הרב: "כשביתך עלה באש, אלהי העץ והאבן שלך שהיה בתוך הבית – אף הוא עלה בלהבות. נשאר חסר כל ובלי אלהים, ומה הפלא שחרב עליך עולמך? אבל כשביתי נשרף – האלקים שלי נשאר קיים בשלמותו, ולא עוד אלא שאני יודע שהכל ממנו, הוא זה שגזר שכך יהיה. ומי שבידו לעשות זאת – הוא גם ימלא חסרוני".

שבת שלום
שמשון אליעזר פוקס

זמני השבת
הדלקת נרות מוצאי שבת
5:18 4:17
נא לשמור על קדושת חג'יון
אין לקרוא בשעת התפילה
ל"ת 5:52

אָהַל הַהַלְוָה

שאלה: האם יש איסור על פי ההלכה להתחיל את סעודת שבת (של הבוקר) בצהריים?

תשובה: כבר ביארנו בדין "מצות עונג שבת", כי יש חיוב גמור לענג את השבת באכילה ושתיה. וכמו שנאמר בספר ישעיה (פרק נח) "וקראת לשבת עונג". לפיכך אסור להתענות (לצום) ביום השבת שהרי בכך מתבטלת מצות עונג שבת.

בתלמוד ירושלמי אמרו רבי אחא ורבי אבהו בשם רבי יוסי בר חנינא, אסור להתענות בשבת עד שש שעות. וכן פסקו הרי"ף והרא"ש (בפ"ק דשבת) וכן פסקו הטור ומרן השלחן ערוך (סימן רפ"ח). וכמובן שבכל דינים אלו אין כל חילוק בין אנשים לנשים, כי הכל חייבים במצות עונג שבת.

ולאור האמור, כתב הטורי זהב, שאותן קהילות שהיו נוהגים בהן להתענות בימי שבת עד חצות היום בכדי לבטל גזירות שנגזרו עליהם, לא כדין הם עושים, שהרי על ידי כן מבטלים עונג שבת.

אולם אם יודע אדם, שמסיבה כל שהיא לא יוכל לאכול קודם חצות היום ביום שבת, יזהר לטעום משהו בבוקר, כגון שישתה מים או קפה או תה, ועל ידי כן נמצא שאינו בתענית. וכן כתב הפרי מגדים. וכן צריך לנהוג גם ביום ראש השנה ושמחת תורה, כאשר יודע שלא יספיק לסעוד עד חצות היום. ומכל מקום בימי שבת צריך לסיים את הסעודה די מוקדם, כדי שיוכלו אחר כך לסעוד את הסעודה השלישית.

בימים אלו זמן חצות היום בארץ ישראל הוא בערך כעשרים דקות לפני השעה 12 בצהריים.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8566615
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש חידושים ופנינים לשולחן השבת

"וישקול אברהם לעפרון את הכסף אשר דבר"

בעל "יסוד העבודה" מסלונים ישב עם חסידיו ואמר: "ראו נא את ראש אומתנו אברהם אבינו, שהורה לנו מהי הדרך הנכונה. כאשר עסק אברהם בענייני ממון, לא דקדק עם עפרון ולא נכנס לחשבון אם המערה שווה סכום כה גדול, אלא נתן לו ארבע מאות שקל כסף. אולם כאשר הגיע לעניין מצווה, כאשר בקש מעבדו אליעזר לחפש אשה ליצחק, השביע אותו בשבועות ותנאים מדויקים. כמה סכלים הם אפוא בני האדם שנוהגים להיפך, בענייני ממון מחשבים ומדקדקים, ומזלזלים בתורה ומצוותיה."

"וישמע אברהם אל עפרון וישקול אברהם לעפרון את הכסף, ארבע מאות שקל כסף"

לפני החתם סופר זצ"ל, באה פעם אחת מעין קובלנה כלפי פרנסי הקהילה של פרעשבורג, אחד מעשירי הקהילה נפטר לבית עולמו, והיורשים היו מן האנשים התקיפים בעיר, הם דרשו בכל תוקף שיקברו את אביהם באותה שורה, ששם מנוחתו כבוד של הגה"ק רבי משולם איגרא זצ"ל, אבל פרנסי הקהילה דרשו מחיר רב, בעד קבר זה. היורשים באו להתלונן עליהם לפני רבה של פרעשבורג היחתיס סופר, אחרי ששמע את טענת שני הצדדים, ענה ואמר: על הכתוב: **"וישמע אברהם אל עפרון וישקול אברהם לעפרון את הכסף ארבע מאות שקל כסף"** אמרו חכמינו (מדרש רבה נח) 'נבהל להון איש רע עין' (משלי כח) זה עפרון. לעומת זאת על הפסוק 'בקברי אשר כריתי ליי' (בראשית נ) מביא רש"י בשם המדרש, שנטל יעקב כל כסף וזהב שהביא מבית לבן ועשה אותו כרי, ואמר לעשו: טול זה, בשביל חלקך במערה. ותמוה, עפרון שלקח בעד הקבר רק ארבע מאות שקל כסף, נקרא "רע עין", מדוע לא אמרו כן על עשו שלקח בעד הקבר כל כסף וזהב שהביא יעקב?

סיים החתם סופר את דבריו ואמר, התשובה, ברורה ופשוטה, בשעה שמכר עפרון את המערה לאברהם, הרי מלבד אדם וחיה, לא היה קבור בתוך המערה שום צדיק, ואם הוא לקח בעד קבר פשוט סכום של ארבע מאות שקל, הרי הוא "רע עין", ואולם כשמכר עשו ליעקב את קברו במערת המכפלה, הלא כבר היו קבורים צדיקים וצדקניות כאברהם ושרה, יצחק ורבקה! ואם רוצים להיקבר באותה שורה של צדיקים – צריך באמת לשלם בכסף מלא... (חוט המשולש)

אהל המעשה

אשר לא תקח אשה לבני"

פעם סיפר אחד לרבינו הגרא"מ שך זצ"ל על הצעת שידוך מעולה שהוצעה לבתו. הוא מנה את כל המעלות שיש בבחור: למדן גדול, מחדש נפלא, הורים מיוחסים. בעלי ממון וכו'. לדעתו, שידוך טוב מזה כמעט לא ניתן למצוא, ולכן מבקש את ברכתו של הרב שך לשידוך. אמר לו הרב שך: "יש לי שאלה, לאחר שביררת עליו, ואתה יודע את כל המעלות של אותו בחור, האם ביררת שהוא יהיה גם בעל טוב שיש לו מדות טובות? אם הפרט הזה חסר, אין זה שידוך טוב, למרות כל המעלות..." (במחיצתם)

בספר 'מידות והנהגות טובות' מובא סיפור במעלת הכנסת אורחים. מעשה נורא, שסיפר הצדיק הרב אריה לוי. יהודי בשם ר' יוסף שכב בלי הכרה בבית הרפואה 'ביקור חולים' בירושלים. ר' אריה עמד ליד מיטתו, ולפתע פתאום פקח החולה את עיניו. הוא ראה את רבי אריה, ואמר לו בהתרגשות: "ר' אריה, אני חוזר עכשיו מבית דין של מעלה. בשמים היה דיון בענייני האם להשאירני למעלה או לאפשר לי לחזור לעולם הזה. לאחר דין ודברים החליטו בית הדין להחזירני לעולם הזה כדי לאפשר לי הזדמנות נוספת לתקן את מעשיי.

לאחר פסק הדין לא ידעתי את הדרך, שבה עלי ללכת כדי לחזור לעולם הזה". "לפתע אני שומע מישהו הקורא לכיווני 'יוסף', אני מסתכל ורואה על ההר אחד יושב וקורא לי. נישתי אליו, והוא אמר לי: 'אתה מכיר אותי? אתה זוכר אותי?' התבוננתי בפניו ארוכות, אולם לא זכרתי אותו, ולכן אמרתי 'לא'. אמר לי: אני אזכיר לך, מהיכן אני מכיר אותך. המנהג בערי ובכפרי אירופה שבילל שבת היו מגיעים עניים רבים בכל עיר וכפר, שלא היה להם מקום לאכול בשבת. בסוף התפילה לפני תפילת 'עלינו לשבח', היו כל העניים נעמדים על יד הדלת, ובגמר התפילה כל אחד מהמתפללים הקבועים, המתגוררים שם, היה לוקח איתו עני אורח, כדי שיוכל הלה לסעוד על שולחנו.

באותה השבת היו עניים רבים, ואני עמדתי ביניהם. הייתי אדם גדול ושמן. כולם הסתכלו עליי, אולם העדיפו לקחת מישהו אחר, וזאת מחשש שאוכל יתר על המידה. בסופו של דבר נשארתי לבד בבית הכנסת, ואף אחד לא רצה לקחת אותי. באותה שבת אתה ואבא שלך הייתם האחרונים שעזבו את בית הכנסת, אביך הסתכל עליי ואמר: 'יוסף בוא, אנחנו לא לוקחים אותי, ועזבתם את בית הכנסת. אני פרצתי בבכי, שכן לא היה מי שיארח אותי.

לאחר כעשר דקות חזרת, ואז שאלתי אותך: 'מה קרה? מדוע חזרת?'. ואתה אמרת, שכשהלכת לביתך,

אמרת להוריך: 'איך אנחנו יכולים לאכול, אם יש

יהודי, שאין לו מה לאכול? איפה הרחמנות? איך אנחנו

יכולים לעזוב מישהו, שאין לו מה לאכול בשבת קודש? ובכית. "אביך לבסוף אמר: 'טוב, תקרא לו.

חזרת והבאת אותי, והייתי

אצלכם בשבת. אמרתי לך אז, שאני אשלם לך בעד המצווה הזאת.

מאז לא נפגשנו כל ימי חיי. עכשיו אני רואה אותך אחרי הרבה שנים, יוסף, מה אני יכול לשלם לך, תגיד לי!" אמרתי לו 'בית הדין שלחו אותי לחזור לעולם

העשיה, אך אני לא יודע את הדרך'. הוא הראה לי את הדרך, וכשהלכתי לפי הוראותיו קמתי בבית הרפואה".

(איש לרעהו)

שיחה של שני יהודיים:

זה שקם מוקדם: מפני מה אתה

מאחר לקום לתפילה?

זה שקם מאוחר: משום שאני מאחר לשבת בלילה.

זה שקם מוקדם: מפני מה אתה מאחר לשבת בלילה?

זה שקם מאוחר: משום שאני לומד תורה.

זה שקם מוקדם: מוטב, שתקדים לשכב בלילה ותקדים

לקום בבוקר ותלמד תורה.

זה שקם מאוחר: אילו ידעתי, שאקום...

שאלו את הדרשן: "מה ההבדל בין רזין,

ל-"רזין דה רזין"?

פשוט. 'רזין', רק הקהל לא מבין.

'רזין דה רזין', גם הדרשן לא."

קצת מאתנו

"וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמאיני נא"

וירץ העבד לקראתה – לפי שראה שעלו המים לקראתה (רש"י) כזו צדקת, רק מתקרבת למים והם עולים לקראתה. נשאלת השאלה, מדוע אחר כך, כאשר ביקש: "הגמאיני נא מעט מים", כתוב בתורה: "ותשאב לכל גמליו". מדוע נאלצה לשאוב והמים לא עלו לקראתה?! כתוב על כך ב"תורת לוי" ובספרים נוספים, כי בפעם הראשונה, כאשר הלכה לבאר בשבילה, התרחש נס. אבל אחר כך עסקה בחסד, במצוה, ושכרה של המצוה ניתן לפי הצער וההשקעה בקיומה – "לפום צערא אגרא" (אבות ה, כג) לכן הניחו לה משמים להתאמץ ולא עלו המים לקראתה, כי חבל שתפסיד את שכרה. הרב בעל ה"בן איש חי" זצ"ל מביא על כך משל ערב במיוחד, פלאי פלאים: מלך גדול החליט לשפץ ולשכלל את ארמונו. הביא ארבעה ציירים וביקש מכל אחד מהם שיקשט קיר אחד מארבעה קירות הארמון. שיצירו על הקירות דברי נוי מיוחדים, ציפורים וברווזים... הקציבו לכל צייר חודשיים של עבודה להשלים קיר. שלושה מהם התחילו לעבוד, ואילו הרביעי ישב בחיבוק ידיים. עבר חדש וחבריו תמהים: "נו, מה איתך איך תספיק בחדש אחד?" "אל תדאגו", השיב בנימה רגועה, "אני אעשה עבודה יפה, יותר מכם"... נותר שבוע אחד, והם פנו אליו שוב: "השתגעתי? המלך הרי יאסור אותך בבית הסוהר! מדוע אינך מתחיל לעבוד? התחייבת לעבוד, ומה כבר תספיק בשבוע אחד, אנתנו עובדים כל יום עשר שעות!" "אתם דואגים לי?" השיב הלה, "אל תדאגו, בסופו של דבר תווכחו שהקיר שלי יהיה יפה יותר משל שלושתכם יחד. ואעשה זאת ביום אחד בלבד"... מה, הוא מכשף? איך הוא יספיק ביום אחד?! – לגלגו. ביום האחרון בבקר, רואים שהוא נכנס עם שני פועלים, ובידם מראה גדולה. קודחים בקיר ומחברים אותה על כל הקיר. מה נהיה? כל הקירות יחד השתקפו בקיר שלו. המראה היה מרהיב ביפיו! געוואלדיגע מעשה... כזה רעיון! הם עובדים חדשים והוא סיים את הכל ביום אחד, על חשבונם... המלך בא, התפעל משלשת הקירות וגם מהקיר של החברה'מן, כי באמת הכל ביחד העניק א געוואלדיגע רושם. המלך יצא מגדרו מהתפעלות. והודיע כי עכשיו צריך לשלם. אמר המלך: "אל תדאגו, אני אשלם כמו מלך, לא בצ'קים דחויים ולא סתם ככה כמו כל המשלמים – תבואו בעוד כשעה, ולכל אחד יהיה כאן במקום העבודה ליד קיר עבודתו – שק עם מטבעות זהב שאפשר לחיות בהם לאורך ימים ושנים. הם שבו בשעה היעודה, והנה לשלושתם, תלוי על הקיר ליד התמונה שק מלא מטבעות זהב. נכנס הצייר שלנו החברה'מן ושאל את המלך: "היכן השק שלי?" "לכל אחד תליתי שק אחד, תסתכל טוב ותראה שלך יש יותר מכולם – שלושה שקים"... "אדוני המלך, אבל זה רק מראה!..." "כן, אבל גם העבודה שלך היא במראה..." "אם עובדים כמו מראה, גם השכר יהיה מראה בלבד. "לפום צערא אגרא". על מצוות, על חסד, כדאי לעבוד, להשקיע! לכן דאגו לרבקה שתשאב לכל גמליו של אליעזר, ולא שהמים יעלו לקראתה ותקיים את מצות החסד בקלות. ודברי פי חכם חן!

(רבי ראובן קרלנשטיין זצוק"ל)

לרפואה שלימה

סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

לבריאות ברכה והצלחה
אליאן בת נעימה הי"ו
וכל משפחתה א.מ.ן

לעילוי נשמת

ר' נטע יהודה

ב"ד מנחם מנדל

סולומון ע"ה

נלב"ע כ"ד מר-חשון תשע"ח

ת. נ. צ. ב. ה.

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"

רח' דוד אלעזר 18

תפילת שחרית 6:30

מנחה וערבית (סמוכות) 16:20

שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית

יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א

יום ג' - הרב רפאל עגיב שליט"א

יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א

יום ה' - הרב שלום אטלן שליט"א

בית הכנסת "עולי בבל"

ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל

שחרית - 7:30

מנחה ערבית - 16:15

**שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית**

יום א' ב' ה'

רב בית הכנסת

הרב יהונתן אמדי שליט"א

יום ג'

הרב שמשון פוקס שליט"א

יום ד'

הרב נאור דרשני שליט"א

יום ה' -

הרב רפאל עגיב שליט"א

בשעה 19:00

"יש קונה עולמו בשעה אחת"

אחת"

לימוד אברכים עם תלמידים כל יום שני ורביעי בשעה 20:00

ערבית מאוחרת: יום ב' 20:45 יום ד' 20:45 יום ה' 21:00

שימו לב <<<<

ברכה והצלחה בכל העניינים לר' שאול סאלם הי"ו ומשפחתו